

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Marcin Zieleniecki

Podsekretarz Stanu

DUS.I.0700.15.2016.JM

1089 2.03.16
podpis

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 1.03.16.
nr 842 podpis *Pełenka*

Warszawa, dnia 26 lutego 2016 r.

Pan
Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z przekazaniem przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 19 lutego 2016 r., znak: BPS/043-10-144/16, oświadczeniem złożonym przez Senatora Jacka Włosowicza podczas 10. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 lutego 2016 r. w sprawie ustanowienia wieku emerytalnego dla muzyków grających na instrumentach dętych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Pismem z dnia 9 lutego 2016 r. Senator Jacek Włosowicz skierował wystąpienie o identycznej treści do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na które Ministerstwo udzieliło odpowiedzi w piśmie z dnia 26 lutego 2016 r., znak: DUS.I.0700.12.2016.JM.

Mając na uwadze powyższe pozwalam sobie przekazać, w załączeniu, kopię udzielonej odpowiedzi.

Z wyrazami szacunku

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 26 lutego 2016 r.

Marcin Zieleniecki

Podsekretarz Stanu

DUS.I.0700.12.2016.JM

Pan
Jacek Włosowicz
Senator Rzeczypospolitej Polskiej

Biuro Poselsko-Senatorskie
Zbigniewa Ziobro i Jacka Włosowicza
ul. Warszawska 21/23
25-512 Kielce

Szanowny Panie Senatorze,

W związku z wystąpieniem Pana Senatora z dnia 9 lutego 2016 r. w sprawie ustanowienia „wieku emerytalnego” dla muzyków grających na instrumentach dętych, pragnę uprzejmie przedstawić, co następuje.

Systemy ubezpieczeń społecznych państw europejskich w coraz większym stopniu są zdeterminowane sytuacją społeczno-ekonomiczną. Cechą charakterystyczną tych systemów jest to, że wraz ze zmieniającą się sytuacją demograficzną, uwarunkowaniami społecznymi, sytuacją na rynku pracy czy wreszcie zmianami gospodarczymi muszą być one modernizowane i dostosowywane do zachodzących zmian. Również w Polsce przeprowadzona została reforma systemu emerytalnego. Jednym z jej podstawowych założeń było przywrócenie systemowi emerytalnemu charakteru ubezpieczeniowego. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, z późn. zm.), określającej zasady nabywania prawa do świadczeń typu ubezpieczeniowego, a więc świadczeń finansowanych i pozostających w związku z funduszem gromadzonym na ten cel ze składek osób ubezpieczonych - przyszłych świadczeniobiorców - przesłanki nabycia prawa do emerytury są sformułowane w sposób bezwzględnie obowiązujący.

Należy podkreślić, że emerytura pełni funkcję zapewnienia dochodu osobom w podeszłym wieku i wobec tego jej przyznanie jest uzależnione wyłącznie od spełnienia ryzyka ubezpieczeniowego, to jest osiągnięcia określonego przepisami prawa wieku.

W obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. nowym systemie emerytalnym, określonym ustawą o emeryturach i rentach z FUS, utrzymano na okres przejściowy preferencyjne uprawnienia do przechodzenia na wcześniejszą emeryturę, w tym możliwość stosowania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm), w którym w § 12 ust. 1 pkt b wymienia się „muzyka grającego na instrumentach dętych”.

Tak więc, ubezpieczeni urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., mogli skorzystać z prawa do wcześniejszej emerytury, jeśli do końca 2008 r. spełnili określone warunki dotyczące wieku i stażu pracy. Ponadto nie podpisali umowy z otwartym funduszem emerytalnym (OFE) lub złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa za pośrednictwem ZUS.

Po tej dacie wcześniejsze zakończenie aktywności zawodowej możliwe jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zapewnia osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli w dniu 1 stycznia 1999 r., osoby te osiągnęły wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który wynosi (w zależności od rodzaju wykonywanej pracy) – 15 lub 10 lat. Dodatkowym warunkiem przejścia na emeryturę w obniżonym wieku na podstawie w/w regulacji jest nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

W przyjętych rozwiązaniach w systemie ubezpieczeń społecznych nie ma już możliwości powrotu do uprzednio obowiązujących regulacji. Przepisy umożliwiające wcześniejsze przejście na emeryturę, niemające pokrycia w składce na ubezpieczenie emerytalne, są stopniowo wygaszane, aż do całkowitej likwidacji. Przyjęto założenie, że wszelkie dodatkowe uprawnienia będą finansowane z innych źródeł niż powszechna składka na ubezpieczenie emerytalne oraz będą regulowane w odrębnej ustawie, a nie przepisami ustawy emerytalnej. W związku z tym, skorzystanie ze świadczenia o charakterze

przedemerytalnym przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego jest możliwe w ramach systemu świadczeń dla osób wykonujących pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, przewidzianych w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965, z późn. zm.).

Podstawowym kryterium przyznania tych emerytur jest zatrudnienie przy pracach, których możliwość wykonywania zmniejsza się wraz z wiekiem pracownika wskutek jego malejącej wydolności psychofizycznej. Dotyczy to prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, determinowanych siłami natury, procesami technologicznymi lub szczególnymi wymaganiami, którym osoby starsze mogą nie sprostać, a dostępnymi środkami profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej nie można obecnie skutecznie ograniczyć zagrożenia, jakie prace te stanowią dla życia lub zdrowia pracowników. W obowiązujących wykazach prac w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze, stanowiących załączniki do ustawy o emeryturach pomostowych, znalazły się rodzaje prac, które wypełniają kryteria przyjęte w zamieszczonych w art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych definicjach prac w szczególnych warunkach i prac o szczególnym charakterze. Wykazy te nie wymieniają prac muzyków grających na instrumentach dętych.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, dla osób, które nie spełnią warunków wymaganych do uzyskania emerytury pomostowej ustawa przewiduje rekompensaty. Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat (okres ten musi przypadać przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy o emeryturach pomostowych tj. przed 1 stycznia 2009 r.) oraz nie nabył prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabędą prawa do emerytury pomostowej.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że w znowelizowanej 14 marca 2014 r. ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadzone zostały nowe instrumenty skierowane do pracodawców, które mają zapewnić większą trwałość zatrudniania oraz instrumenty wspierające utrzymanie zatrudnienia i podnoszące niski wskaźnik uczestnictwa w kształceniu ustawicznym pracowników w formie Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Jednym z priorytetów wydatkowania KFS zarówno w latach 2014-2015,

jak i w roku bieżącym jest „Wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników, którzy mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej”. Środki z KFS mają na celu pomoc tym osobom w przekwalifikowaniu się czy nabyciu nowych uprawnień. Wsparcie z KFS obejmuje dofinansowanie różnych form kształcenia ustawicznego. Są to m.in. kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy bądź za zgodą pracodawcy, egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych, badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu, ubezpieczenie od wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Jednocześnie należy wskazać, że w parlamencie toczą się obecnie prace nad prezydenckim projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 62), w którym proponuje się przywrócenie wieku emerytalnego 65 lat – w przypadku mężczyzn i 60 lat – w przypadku kobiet. Projekt ten został pozytywnie oceniony podczas pierwszego czytania w Sejmie przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przedstawiając powyższe należy również zauważyć, że w roku bieżącym, będzie miał miejsce przegląd funkcjonowania systemu emerytalnego, w ramach którego nastąpi ocena obecnie obowiązujących regulacji.

Odnosząc się natomiast do zadanych przez Pana Senatora pytań w zakresie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, jak również dotacji dla instytucji kultury i środków na wzrost wynagrodzeń dla pracowników tych instytucji uprzejmie informuję, że pytania w przedmiotowej kwestii przekazałem – zgodnie z właściwością - Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Z wyrazami szacunku

